

Pondělí 9.11.

Zlomky

Zlomkem můžeme zapsat jakékoliv racionální číslo.

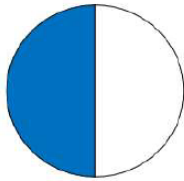
	N	Q
1	321	$\frac{3}{4}$
1897	12	$\frac{12}{13}$
Přirozená čísla		
Racionální čísla		

Racionální čísla = čísla, které můžeme zapsat zlomkem

Přirozená čísla lze napsat ve tvaru zlomku, patří tedy mezi racionální čísla

Zlomek vyjadřuje část celku, který je rozdělený na určitý počet stejných částí.

Př.:

– kruh je rozdělen na 2 stejné části

– 1 část je vyznačena modře → tvoří $\frac{1}{2}$ celku

Zápis zlomku

1 ← **čitatel** – vyjadřuje počet částí celku, který máme vyznačen (1)
— zlomková čára
2 ← **jmenovatel** – vyjadřuje, na kolik stejných částí je celek rozdělen (2)

Jak zlomek čteme

$\frac{3}{4}$ → tři čtvrtiny nebo tři lomeno čtyřmi

Když se ve zlomku objeví nula

Nula v čitateli zlomku znamená, že se zlomek rovná nule.

$\frac{0}{4}$ → celek jsme rozdělili na 4 díly, ale žádný jsme si nevzali

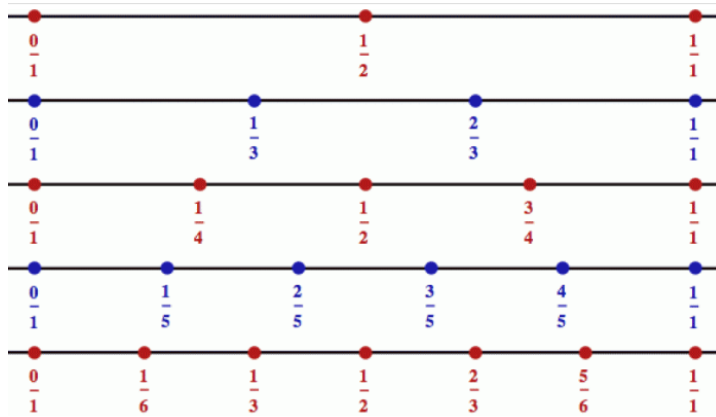
Nula ve jmenovateli

$\frac{5}{0}$ → **celek na nula dílů rozdělit nelze!!!** → nula ve jmenovateli být nemůže

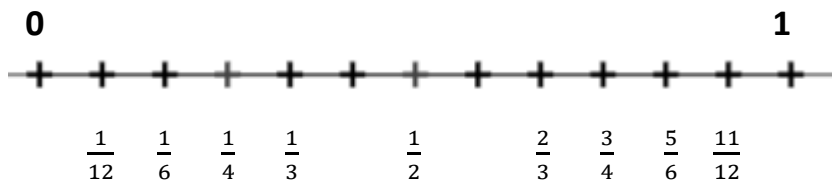
Úterý 10.11.

Zlomek na číselné ose

Vzeme-li úsečku délky 1 a budeme ji postupně dělit na příslušný počet dílů, tak najdeme jednotlivé zlomky a vlastně i umístění jednotlivých zlomků na číselné ose.

Obvykle ale neděláme několik číselných os, ale zobrazujeme jednotlivé zlomky na jednu osu. Můžeme zobrazovat i zlomky větší než 1.

Úloha: Narýsujte si číselnou osu od 0 do 1 - body 0 a 1 vyznačte zeleně

Vyznačte střed úsečky, jejíž krajními body jsou 0 a 1 - vyznačte červeně.

Středy úseček ohraničených zelenými a červenými body vyznačte modře.

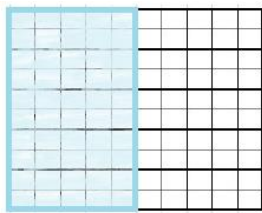
Středy úseček ohraničených modrým bodem a již dříve vyznačeným bodem vyznačte hnědě.

Zapište zlomkem, jakým číslem odpovídají vyznačené body.

Středa 11.11.

Rozdělení zlomků podle velikosti

1. zlomky menší než 1

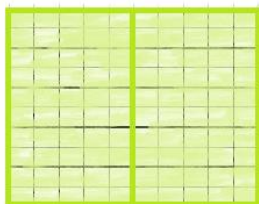
$$\frac{1}{2}$$

Zapište další zlomky:

Co mají společného? Porovnejte čítec a jmenovatel.

čítec jmenovatel

2. zlomky, které se rovnají 1

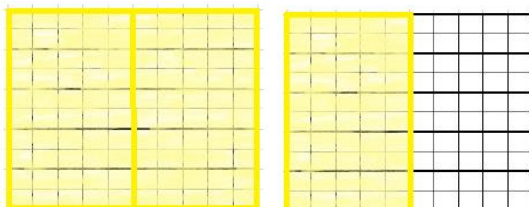
$$\frac{2}{2}$$

Zapište další zlomky:

Co mají společného? Porovnejte čítec a jmenovatel.

čítec jmenovatel

3. zlomky větší než 1

$$\frac{3}{2}$$

Zapište další zlomky:

Co mají společného? Porovnejte čítec a jmenovatel.

čítec jmenovatel

Čtvrtek 12.11.

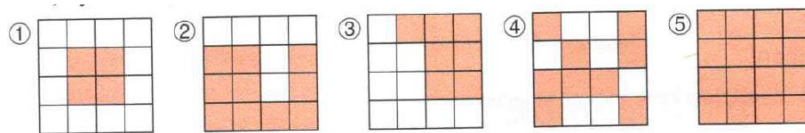
Úloha 1: Na obrázku je sada lego kostiček stejného tvaru.

- Urči: a) Jakou částí sady je 1 kostka?
 b) Jakou část sady tvoří ohraničené kostky?
 c) Kolik kostek tvoří polovinu sady?
 d) Z kolika kostek poskládáme tři čtvrtiny?

Úloha 2: Zapiš, jaká část čtverce je na obrázcích a) vybarvena, b) nevybarvena

Zapište do tabulky.

Obrázek	1	2	3	4	5
Vybarvená část					
Nevybarvená část					

Úloha 3: V basketbalovém utkání padlo celkem 30 košů. Doplň na základě zápisu ze zápasu informace o jednotlivých hráčích.

a) Honza dal $\frac{1}{2}$ košů, Patrik $\frac{1}{3}$ a Petr $\frac{1}{6}$.

Doplň: Honza dal košů, Patrik košů a Petr košů.

b) Honza dal $\frac{1}{2}$ košů, Patrik $\frac{1}{3}$, Roman $\frac{1}{10}$ a David $\frac{1}{15}$.

Doplň: Honza dal košů, Patrik košů, Roman košů a Davidkošů.

c) Honza dal $\frac{1}{2}$ košů, Patrik $\frac{1}{5}$, Roman $\frac{1}{6}$, David $\frac{1}{10}$ a nakonec Radek $\frac{1}{30}$ košů.

Doplň: Honza dal košů, Patrik košů, Roman košů a Davidkošů a Radek košů.

Úloha 4: Fotbalový zápas trvá 90 minut. Jakou část tvoří:

- a) 45 minut 18 minut
 b) 5 minut 2 minuty

Kolik minut trvá zadaná část zápasu:

- a) $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$
 b) $\frac{1}{18}$, $\frac{1}{6}$

Pátek 13.11.

Úloha 1: Máme různé proužky papíru, na začátku začneme s proužkem délky 24 cm. Budeme je vybarvovat dvěma barvami – modrou a zelenou. Vše budeme zaznamenávat do tabulky.

DÉLKA PROUŽKU		24	24	24								65	
Z E L E N Á	DÉLKA	8			15	15	4	3	2		12		
	ČÁST	$\frac{1}{3}$			$\frac{1}{2}$					$\frac{1}{5}$			$\frac{2}{6}$
M O D R Á	DÉLKA	16		20		5				4	18	26	
	ČÁST	$\frac{2}{3}$	$\frac{1}{4}$				$\frac{2}{3}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{7}{8}$				$\frac{2}{3}$

Úloha 2: Zapište část hodiny, kolik je to minut a naopak.

Počet minut	30	20	40	15					12	18		25	35		
Část hodiny	$\frac{1}{2}$				$\frac{3}{4}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{5}{6}$	$\frac{1}{10}$			$\frac{1}{12}$			$\frac{4}{5}$	$\frac{3}{20}$